

Mládě napadené svým otcem

Samice napadená samcem

Agresivita samců papoušků

Jak se zvolna blíží konec zimy, větší na chovatelů začíná plánovat chovnou sezónu a těšit se na to, co je čeká. Někdy je ale těšení ukončeno zraněním nebo dokonce úhynem samice, kterou napadl agresivní samec. Ve většině případů jde o papoušky rodu kakadu, ale stát se to může v podstatě u kteréhokoli druhu.

Velmi stručně řečeno, jde při agresivitě samců o to, že samec je připraven se pářit a samice ne nebo ještě ne. Tato nerovnováha v páru je většinou dána rozdíly v hladinách hormonů nebo i věkovým rozdílem. Pokud vlastníte druh, u kterého je agresivita samců v toku známá, je na místě velká obezřetnost a důkladné pozorování ptáků. I u osvědčeného páru odchovávajícího

Smrtelné zranění hlavy s frakturou lebky

mláďata se může agresivita nečekaně vyskytnout. Někdy přijde s rychlým oteplením, s náhlou změnou krmné dávky, která stimuluje samce k toku, s novým párováním, kdy se samci samice ihned zalíbí, zatímco ona by potřebovala víc času na zvyknutí, někdy příčinu neodhalíme.

Jak lze této situaci předcházet?

Chovatel by měl počítat s variantou agresivních samců, už když buduje voliéry pro papoušky kakadu. Jsou to velmi dobří letci a potřebují rozhodně voliéry širší než jeden metr, často létají i vedle sebe. Čím širší a obecně větší bude voliéra, tím větší šanci má samice uniknout agresivnímu samci. Voliéry mohou mít i L-tvar, aby byly členitější a zpomalily útočícího samce. Ideální je bohaté osazení voliér, i když zeleň v nich moc dlouho neodolá všetečným zobákům. Není však na škodu a zbytečně sázet do voliér rychle rostoucí dřeviny, například vrbu, což ptákům poskytne zábavu, doplnění minerálů a některých látek, zpestří interiér voliéry a poskytne tolik důležitý úkryt samicí.

Pokud je to technicky možné a ptáci preferují každý jiné místo s miskami, můžeme krmit samce a samice odlišnou krmnou dávkou.

Někdy pomůže i změna prostředí – přeorganizovat před chovnou sezónou voliéru, umístit nová bidla na nová místa, zavěsit houpačky, přemístit misky (pokud to jde), dávat ptákům krmení na nová místa (např. tam, kde měli vodu, bude teď krmení apod.). Extrémním řešením je ptáky přestěhovat do úplně jiné voliéry, ale tím riskujeme, že nebudou hnízdit vůbec, než se znovu zabydlí a získají pocit bezpečí.

Samozřejmostí by mělo být sestavování páru adekvátního věku. Pokud máme staršího a pohlavně dospělého

Genexone s. r. o.
Legionářská 1319/10
779 00 Olomouc

www.genexone.cz

E-mail: genexone@seznam.cz

info@genexone.cz

Telefon: +420 773 602 369

+420 585 242 042

Stanovení **POHLAVÍ U PTÁKŮ**, detekce **virových infekcí** cirkovirozy a polyomavirózy (PBFD + APV) a **přímá diagnostika Chlamydiózy** molekulární metodou analýzy DNA

❖ z kapky krve (na odběrové kartě nebo na vatě – zasíláme zdarma)

❖ přímý odběr po předchozí domluvě

❖ z výtěru kloaky – pouze u Chlamydií

❖ z 5–7 živých pírek

Základní ceník vyšetření za 1 kus včetně DPH platný od 1. 1. 2019

Určení pohlaví	Viry PBFD + APV	Chlamydie	Pohlaví + Viry nebo Chlamydie	Pohlaví + Viry + Chlamydie
1–5 vzorků 360 Kč	1–5 vzorků 690 Kč	1–5 vzorků 690 Kč	1–5 vzorků 990 Kč	1–5 vzorků 1 650 Kč
6–10 340 Kč	6–10 590 Kč	6–10 590 Kč	6–10 890 Kč	6–10 1 550 Kč
11–20 320 Kč	11–20 520 Kč	11–20 520 Kč	11–20 790 Kč	11–20 1 450 Kč
21–30 300 Kč	21–30 450 Kč	21–30 450 Kč	21–30 690 Kč	21–30 1 350 Kč
31 a více 280 Kč	31 a více 420 Kč	31 a více 420 Kč	31 a více 590 Kč	31 a více 1 250 Kč

Certifikáty o výsledku: černobílé bez laminování – **ZDARMA!**

Barevné s laminováním: 50 Kč za 1 certifikát • Poštovné a balné 0 Kč, dobírka dle aktuálního ceníku České pošty

Možnosti platby: převodem, na dobírku popř. hotovostní platbou v laboratoři

Bankovní spojení: Komerční banka 43-2370630287/0100

Variabilní symbol: vlastní číslo mobilu

samce a mladou dospívající samici, problémy přijdou téměř jistě.

A jak tuto situaci řešit?

Když už dojde k pokusu o napaření samice, musíme samce ihned odchytit a umístit jinam. Ideální je mu snížit krmnou dávku, obsah energie i stimulačních látek v krmení a snažit se ho uvést do „klidového“ režimu. Pokud samice není zraněná, nechává se v původní voliére a jí se naopak krmnou dávkou k snížení snažíme stimulovat. Po nějaké době je možné zkusit samce k samici vrátit, ale za podmínky, že voliéru vybavíme dostatečným množstvím únikových míst a skrytí a hlavně, že budou oba ptáci pod drobnohledem chovatele, aby se situace neopakovala.

Pokud dojde k poranění samice, většinou jsou to úrazy hlavy, zobáku a končetin a mohou být velmi vážné. I pokud se nám zdá, že samici nic moc není, stojí za to ji nechat zkontrolovat veterinářem. Pokud je evidentně zraněná nebo krvácí, je návštěva veterináře nezbytná a často jde o čas. Jako první pomoc můžeme samici umístit do klidného prostředí, umístit jí v dosahu misky s vodou a lehce stravitelným měkkým krmením (jablko, hroznové víno, namočené granule apod.), aby se mohla nažrat i v případě poranění nebo bolestivosti zobáku. Při podezření na poranění hlavy bychom neměli ptáka vystavovat vyšším teplotám – tolik adorovaná infralampa, která ve většině akutních stavů u ptáků velmi pomůže, v tomto případě může uškodit – zvýšená teplota může stimulovat nitrolební krvácení a stav paradoxně zhoršit.

Co dělat se samcem?

Často pomůže výše popsaná izolace a úprava krmné dávky agresivního samce. Pokud se ale situace neupraví a k napadání samice dochází i nadále, je možné přistoupit k asymetrickému zastřížení letek, abychom zhoršili manévrovací schopnost v letu. Při symetrickém zastřížení se stává, že si na zkrácené letky samec (zvláště ten v dobré fyzické kondici) zvykne a naučí se s nimi létat téměř tak dobře jako s nezastříženými.

Další variantou je aplikace Suprelorinu – implantátu vyvinutého pro biochemickou kastraci psů, kdy se z implantátu během několika měsíců uvolňuje látka blokující tvorbu testosteronu. Samci se tak na dobu několika měsíců chovají jako kastrování, jsou neplodní, nemají zájem o reprodukci a dramaticky se sníží jejich agresivita. I když je preparát určen pro psy, s úspěchem se používá i pro jiné druhy včetně papoušků. Nevýhodou je, že nelze na 100 % odhadnout, jak dlouho bude působit a kdy efekt plně odezní, kdy bude pták opět plodný.

Někteří chovatelé se ze zoufalství uchylují i k rozštěpení spodního zobáku u samce, aby nebyl schopen samici výrazněji ublížit. Jde o zákrok, který se musí provádět v celkové narkóze a jen samci znemožní samici vážně pokousat, neřeší příčinu chování ani to, že samice má z takového partnera strach a je trvale ve stresu.

MVDr. Jana Leimerová
Zábřeh na Moravě
leimerova@veterinazabreh.cz

Foto: autor

NOVÁ Exota

Časopis pro chovatele exotického ptactva

Vydavatel: Mgr. Jan Sojka
Zahradní 15, 783 35 Horka nad Moravou
e-mail: info@novaexota.eu
www.novaexota.cz, www.novaexota.eu
IČ: 73162086

Inzerce, objednávky a distribuce
Tel.: +420 739 009 276, +420 585 378 340

REDAKČNÍ RADA ČASOPISU Nová EXOTA

Šéfredaktor: Mgr. Jan Sojka

Zástupce šéfredaktora pro ČR
Mgr. Lubomír Tomiška

Zástupce šéfredaktora pro SR
Marek Buranský

ODBORNÁ REDAKČNÍ RADA

RNDr. Bc. Jaromír Vachutka
ptáci obecně a systematika ptáků

Ing. Josef Nožička
jihoameričtí papoušci

Petr Zeman
afričtí papoušci

Emil Antonín
australští papoušci, mutace

Milan Habrcetl
andulky

Bc. Martin Papač, Walther Wiener
genetika ptáků

Lubomír Veselý, Mgr. Radomír Veselý
kanáři, evropské ptactvo, kříženci

MUDr. Michal Straka, CSc.
drobní exoti

Jaroslav Němec
vodní drůbež

Zbyněk Laube
holubi a bažanti

Ing. Vladimír Vondra, Ing. Vít Vojtíšek
fotografie

MVDr. Ľubica Nečasová, MVDr. Jana Leimerová
veterinární poradna

ADRESA REDAKCE

Časopis Nová EXOTA
Zahradní 15, 783 35 Horka nad Moravou
Tel.: 739 009 276
e-mail: sojka@novaexota.eu
(na tuto adresu zasílejte své příspěvky do časopisu)

Grafický návrh: Časopis Nová EXOTA
Registrace: MK ČN E13209
ISSN: 1213 6549

Rozšiřující společnosti:
PNS, a. s.
Mediaprint & Kapa, a. s.

Foto na titulní straně:
Kakadu tenkozobý
Cacatua tenuirostris
Foto: Imogen Warren

Za obsah a původnost příspěvků odpovídá autor. Redakce si vyhrazuje právo na krácení či úpravu příspěvků. Redakci nevyžádané rukopisy, fotografie a kresby se nevracejí.

www.novaexota.cz, www.novaexota.eu,
www.novaexota.sk

cs-cz.facebook.com/Nová-Exota-
časopis-124158380948808/timeline

Veterinární ambulance U SVATÉ BARBORY

MVDr. Jana Leimerová
Komenského 18a, 789 01 Zábřeh
e-mail: leimerova@veterinazabreh.cz

veterinární ambulance
pro psy, kočky, plazy,
malé hlodavce,
králíky, fretky
a exotické ptactvo

